

Syllabus contentorum.

1. Orientii Commonitorium fidelium, cum notis Henr. Leonh. Schurzgleischi.
2. Christ. Gottfr. Stentzelii Liber de aurium blandimentis veris magis quam blandis.
3. Io. Abrah. Birnbaum de natura ac usu studii antiquitatum liber singularis.
4. Io. Christian. Fischeri selecta et rariora Latini purioris monumenta, ubi habentur a) Frid. Gotthilf Marshall dicti Greiff Panegyricus in obitum uxoris Sophiae Eliab. Schwartzpessliae. b) Io. Phil. Steuoghtii Progr. de uno studiosiorum genere seligendo. c) Eiusd. Progr. de hierarchia Romana. d) Christianorum dactylolorum et Mbtis eruta. f) Varia poetica, ut a) Vir. de Hutten Vir bonus. b) Eiusd. Ovis Henr. Acgeri Carmina nonnulla. g) Io. Christ. Fischeri Panegyricus in natalem Frederici III. principis Comentaio de iudicio pharaon filii Romani vulgo neglecto. h) Inscriptio.
5. Io. Henr. Schaeferi Schedion critico-philologicum, in quo genuina indoles linguarum IV. cardinalium, scilicet Germanicae, Latinae, Graecae ac Hebraicae, simulq. neui quidam in vulgaribus praecipis, nec non aliqua compendia doctrinae adhibenda ostenduntur.
6. Georg. Christian. Hallbaueri Diss. de recta linguarum descendarum ratione.
7. Eiusd. Diss. de scripturae eius origine, natura et variis modis, praecipua per litteras ex ere fusas.
8. Christ. Gottl. Ioecheri Diss. de M. Antonii Triumviri Timone.
9. Sigm. Frid. Dreyfii Comentaio de correctoribus imperii Romani.
10. Io. Christian. Fischeri Diss. de Hubertino clerico Crescentinate, elegantiorum litterarum saeculi XV. in Italia inspiratore.
11. Erhard. Reuschii Diss. de bibliothecis Romanorum.
12. Mich. Lilienfeldi Diss. de philotheci vario, eandem usu et abusu.
13. Io. Henr. Martii Diss. de praecipuis iisdem, antiquioribus litterarum statonibus ac Maccenatibus.
14. Sigm. Fritschii Diss. de praecipuis iisdem, recentioribus litterarum statonibus ac Maccenatibus.
15. Io. Gottlob Guttlerei Comentaio de lectione monumentorum Graecorum Latinorum, acronastica et eius in primis dignitate.
16. Sigm. Frid. Dreyfii Animadversiones in Fabri thesaurum continuatae.
17. Dan. Guil. Molleri Diss. de S. Aurelio Victore.
18. Eiusd. Diss. de C. Fannio.
19. Io. Gottfr. Hauptmanni Diss. de Atticisms.
20. Io. Georg. Cecardi Censura diplomatis Carolini de scholis Onabrugensis ecclesiae Graecis et Latinis, ab objectionibus Iodoc. Herm. Munninghi vindicata.
21. Sam. Florentis Reuini Diss. de profesoribus veteris ecclesiae martyribus.
22. Gottlieb Wernsdorffii Diss. de constitutionum apostolicarum origine, contra Guil. Whistonum.
23. Io. Iust. Spier Diss. quae testimonia patrum V. primorum saeculorum de Pauli apostoli itinere in Hispaniam coniecto labefactantur.
24. Alexand. Politi Oratio de literarum Graecarum necessitate.
25. Adr. Stegeri Diss. de insulis sacrae dignitatis insignibus.
26. Iac. Perizonii Diss. de rebus atque incrementis Prugorum.
27. Io. Frid. Weidleri Diss. de sacramentalibus.
28. Io. Iac. Syrbi Sententia theologorum nigratarum de determinata futurorum contingentium veritate adiecta.
29. Erh. Reuschii Diss. de immutabili naturae lege.
30. Io. Georg. Walchi Diss. de episcopo patre spirituali.
31. Eiusd. Diss. de variis theologiae tradendi methodis.
32. — Historia transsubstantiationis pontificia.
33. — Diss. de formulis salutandi apostolicis.
34. Henr. Klauisingi Diss. de methodo demonstrandi mathematicae, ad res theologicas non applicanda.
35. Frid. Iac. Trenthaberi Diss. de eodem argumento.

52.

55

Q. D. B. V.

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCE REGIO AC DOMINO,
DN. FRIDERICO AVGVSTO,
ELECT. SAX. HEREDE,
DE

SURDORUM
ENUNTIATIONIBUS,

PRAESIDE

M. ERNESTO CONRADI,
HAMB.

DISSERET

THEOD. HENRICUS VETHAKE,
HAGA WESTPHALUS,
ANNO MDCCIII. d. VI. Mart.

H. L. Q. S.

WITTENBERGAE,
LITERIS CHRISTIANI GERDESII.

Rector
Dn. FRIDERICO VESTO

SURDORUM
ENUNTIATIONIBUS

M. BRISTO CORADI

THEOD. BENNICUS VERHAKE

ANNO MDCCLXVI

H. L. Q. 2

LITERIS CHRISTIANI GERBERII

EMANVEL CORONABIT.

§. I.

Vm DEus T. O. M. hominem universi præsidem et omnium rerum sublunarium Dominum ac Regem constituere decrevisset, eundem ut dignitatem suam feliciter tueri, muneribus suis bene fungi & iis quibus præesse debebat, recte imperare posset, non solum anima instruxit perfectissime rationis capaci, per quam argutaretur, differeret, conjectura valeret, conficeret aliquid & concluderet; verum eidem insuper etiam inseruit, vim facultatemque loquendi, mentis arcanorum explicatricem, Rationis interpretem, in ore potissimum, tanquam in animi vestibulo, residentem, quæ linguæ dentiumque percussione aerem, quem respiramus ac reddimus a pulmonibus format ac fingit in voces, non asperas ac rudes ac cæterarum animantium, sed suaves modulis, dulces flexionibus, expressas literis ac syllabis, coagmentatas vocalibus & consonantibus, significantesque notionum & cogitationum abditarum, pro arbitrio quidem loquentium, sed tamen ex pactione conventuque Nationum, quarum vocum sonorum ac Verborum, quæ signa quædam sunt & notæ rerum earum quæ in animi recessibus latent, collectionem ac seriem ordine dispositam *Enuntiationem, Sermonem, Orationemque* appellamus. Quo præstantissimo

tissimo munere nullum admirabilius excellentius aut majus nullum homini poterat obtingere. Ecquis enim Physicorum admirandam ejus naturam digne satis explicavit unquam? Ecquis Oratorum omnes ejus utilitates percensuit unquam? Tentarunt id quidem non pauci, sed perfecit nemo. Ut non inepte Veteres, rei magnitudine quasi deteriti, symbolis potius & imaginibus ejus excellentiam indicare, quam verbis enuntiare aut enarrare voluisse videantur. Quid enim aliud quam stupendam sermonis & enuntiationis vim, in permovendis sciendisque animorum motibus significat effigies, quæ apud Gallos Sacris in locis prostabat, Viri, Senis & Cani, ex cujus lingua aureæ atque argentæ catenæ prodeuntes, pertingebant ad aures magnæ multitudinis, quæ eum velut ligata sequebatur expedito gressu & prompto obsequio. Quid aliud indicant quam Orationis divinitatem Poëtarum fabulæ de Eloquentiæ Præside & Orationis Opifice quem Latini Mercurium sed Græci idque multo felicius *ἑρμῆν* h. e. *interpretem* nominarunt. Haud alia utique de causâ quam quia mentis interpretem esse viderant Orationem, in quo velut cardine, si non tota maximam tamen partem, vertatur humanæ vitæ felicitas.

§. II. Sine Sermone sane homines forent longe miserimi, & in perpetuis errorum atque ignorantæ tenebris versarentur, nec ipsa vita iis jucunda posset existere, cum ad hanc suaviter transigendam, non ratio æque necessaria esse videatur, atque Enuntiationis & Sermonis usus, itaque bene observante Francisco Bacone de Verulamio homines, si vel maxime insanirent, si modo eodem semper modo insanirent, satis commode vivere possent, at non certe perinde si sermonis beneficio destituerentur. Hoc quippe vinculo solo, omnis conservatur & continetur hominum societas. Hoc unico medio omnes liberales & ingenuæ artes propagantur. Non negavero posse homines solis nutibus inter se agere & conceptus animi gestibus sibi significare & manifestare, ut qui sciam excellere ea in re Siculos & Busbequio admirationi quondam fuisse mutos qui in aula Turcarum Tyranni haben-

habentur, & agilibus suis artibus, loquacibusque manibus variaque vultus conformatione & inter se & cum aliis lepide confabulantur. Enim vero hi quidem primo non nisi cum praesentibus & sibi adstantibus loqui possunt, non item cum illis ad quos nec frons nec oculi nec nutus nec gestus & qui sunt alii conceptuum indices pertingere possunt. Deinde vix quicquam aliud referunt aut exponunt quam de quibus certa visa & imagines habent, aut quae ab aliis facta gesta que sensu & phantasia apprehenderunt. Itaque omnia prope rerum illarum significationes vel signa quibus utuntur aliquem externum modum rerum, quas indigitant, adumbrant, veluti cum digitis unius manus extrema parte ad invicem compositis, ac naribus admotis florem designant. Quo etiam fit ut significationes istae rerum, quae sunt quasi sermo Mutorum non usque adeo diversae sint, ut non a diversissimarum gentium hominibus facillime intelligi possint. Ut videre est ex iis quae refert. Ant. Deusingius in Diss. de Surdis §. 49. ubi memorat de Convivio Mutorum ad quod Cornelius Haga Illust. Confoed. Belg. Ordinum ad Portam Ottomannicam Legatus Mutos illius aulae convocaverat & in quo quidem vox nulla audita fuit varia tamen commutata sunt colloquia perinde ac in aliis conviviis fieri assolet. Interiora sane illa animi cogitata & a sensibus ac materiatis remotiora aut spiritualia, nisi sublimioris ordinis revelatio accedat, aut plane non, aut imperfecte admodum cum assequuntur tum exprimunt. Sic Surdus ille Constantiensis de quo est apud Schottum ex Johanne Nidero in Formicaria, Patrono suo quae potuit gestum vehementer indicavit quidem sibi displicere susceptum iter & eundem ab illo revocare omni nisu & gestu allaboravit, sed frustra, non enim clare & distincte satis eidem, explicare potuit vel magnitudinem vel propinquitatem periculi impendentis. Eum mox expugnaturus sine dubio, si exprimere verbis potuisset, exorturam post paucas horas vehementissimam lacus tempestatem, navem & omnes qui in eo essent futuri pessundaturam. Nec aliud aut diversum evincit

exemplum duorum Mutorum de quibus Kircherus ad Schot-
tum *Phyf. Cur. Lib. III. c. XI. §. 3. p. 453.* scribens, refert eos ma-
gna cum sua admiratione signis maxime significantibus inter
se concertasse, præstaret ne mutum ac surdum simul esse, an
alterutrum solum? Surdi enim isti id a se ipsis aut dexteritate
sua non magis habebant quam canere ad clavicymbalum can-
nis & psittacus, quorum idem ibidem mentionem facit: nec
ii unquam sibi hoc problema ad disceptandum sumere potuis-
sent, nisi instructi informatique ante fuissent ab aliis qui audire
& loqui poterant; Num quid enim conceptum illum ha-
bere queat, is de voce & auditu qui nunquam vocem audi-
vit? non certe magis quam de coloribus is qui nunquam co-
lorem vidit, aut de odore is qui nunquam obfecit. Im-
possibile omnino est ut surdus vel Mutus de loquela aut
enuntiatione iudicium ferat nisi vel attractu gutturis loquen-
tis vel ope scripturæ hausta ab alio qui quid loqui, quid
audire sit novit; prius addidicerit quid utrumque sit, atque
ita alterius industria cognoverit dari loquelam, qua ipse ca-
reat, dari vocem quam ipse non percipiat.

§. III. Quod usque adeo evidens est, ut ideo nullo non
tempore Surdi ab ortu simul etiam Muti fuerint habiti & mul-
tis gentibus utrique eorum eodem veniant nomine. Sic
Græci Surdum appellant κωφὸν quo eodem nomine & Mut-
tum designare consueverunt, quoniam τὸ ἄλλανον notante
Scapula est consequens τῆ κωφῆ. Hinc κωφὸν πρῶτον
in scenis dicitur muta persona, qui nihil loquitur. Nicander
Φρῦνον seu rubetam vocat κωφὸν, quam & ἄφθογγον
appellat. Luc. VII. 22. κωφοὶ dicuntur audire & Luc. XI. 14.
locutus est ὁ κωφός. Nec vulgus solum in eo consentit,
consentiunt etiam & Physici & Medici. Postquam enim
Aristoteles *Hist. An. L. IV. 9.* edixisset eos qui Surdi jam inde ab
ortu nature sunt, etiam Mutos existere; vocem ergo emitte re pos-
se, locutionem autem nullam; Id ipsum ab omnibus ceu univer-
saliter verum absque ulteriori investigatione admissum fuit.
Ita ut Surdos a nativitate esse Mutos, sive non ledi auditum ab
ortu quin etiam locutio aut articulata vocum enuntiatio leda-

huj velut *citra controversiam* verum nemo non poneret ac
statueret; de causis reddendis unice sollicitus. Ac harum
quidem duæ a plerisque memoratæ & allatæ. Prima quod
Surdi a nativitate, idioma per auditum addiscere nequeant,
sermo autem non nisi fermocinantes audiendo addiscatur.
• Altera quod summa sit audiendi ac loquendi instrumento-
rum Sympathia & *κοινωνία* seu ut Aristoteles loquitur: quod
auditus & vox ab uno eodemque principio videantur proficisci.
In determinando autem hoc principio non levem autorum
deprehendere licet disscensum, etsi enim omnes commu-
nionem nervorum respiciant dissentiunt tamen in eo expo-
nendo ubi proxime malum hæreat, quidam enim dicebant
provenire id, quod nervus quintæ conjugationis qui audito-
rius est, & sextæ conjugationis, qui sermonis sint, antequam
dispertiantur in partes proprias invicem conjuncti sint, alii
eamdem conjunctionem in quinto & septimo pari quæsi-
verunt, rectius in tantum prioribus quod nervus septimæ
conjugationis linguæ sit, sed æque inconvenienter quod nul-
la talis eorum deprehendatur conjunctio qualem ipsi finxe-
runt, quasi prædicti nervi in exortu eadem investiantur tu-
nica cum id *αυτοψία* refutet, unde alii dicunt nervum
quintæ conjugationis varios de se promere furculos quo-
rum major in aurem & membranam exquisitissimi sensus
expandatur & sonorum omnes species ad cerebrum defe-
rat, minor vero ad linguam & laryngem excurrat, ibidemque
cum septima conjugatione implicetur. Ob hanc ergo va-
forum communionem, inter aures ac linguam laryngemque
sympatheian existere, ipsique affectus partium facile invicem
communicari. Circa primam diu nemo eorum hæ-
sitavit sed miro consensu a Galeno inde in ea alleganda,
omnes conspirarunt usque ad finem Seculi XV. Quo Andreas
Laurentius se huic sententiæ opposuit *Anatomie L. XI. quest. II.*
p. 430. Vulgare, inquit, illud non probat: ideo obmutescere Sur-
dos quia idioma nullum addiscere potuerunt, & quia auditus &
sensus disciplina, & ne id sine ratione dixisse videatur, ratio-
nem addit: nam si ideo tantum obmutescunt Surdi, cur gemius

8

& suspiria que pathemat. a sunt naturalia difficulter edunt. non ut primi rerum inventores verba & distiones fingere quibus animi sensa & conceptus exprimerent si eas proferre possent. Sed ad utramque rationem respondere conatus est Deusingius, ac ad primam quidem reponit falsum esse, sardos gemitus & suspiria difficulter edere, sed Laurentium deceptum fuisse ex eo quod Aristoteles problemate IV. sectionis XI. dicat *Surdos violentius spirare*, per quod tamen is non intelligat violentam aut difficilem respirationem, quæ pulmonum ac thoracis est; sed vehementem per nares spirationem itaque addere meatum narium spiritus ductu laxiorem reddi, indeque fieri ut nisi per nares loqui non possint. Et probl. II. jam tum observasse, Surdos prope abesse quin muti sint; Mutos autem per nares vocem extrudere; eo namque spiritum illorum compelli, quia ore compresso sunt. Ad alteram autem Laurentii rationem regerit, quamvis natura hominem, adeoque & Surdum, ratione armaverit ad inventionem; non esse tamen, docente Platone, vulgaris sapientiæ nomina rebus imponere, multoque minus ejusvis concinnum formare idioma, vel linguam peculiarem ad sensa animi ef-ferenda, neque quod in Adamo fuit idem de quolibet hominum valere. Quæ satis quidem commode dicta sunt, sed non prætereundum & istud: sc. Laurentium aut confundere, aut minimum non satis distinguere hominis verbum internum & externum; internum, quod nihil aliud est quam cogitatio, homini inest a natura. Ut ex rationibus elucescit, quas Vir summe Rev. Dn. D. GERH. MEJER, Præceptor, Patronus, olimq. Præfes singulariter Meritus in *dis- de Surdorum Eduntiationibus* attulit, non perinde externum quod non nisi usu & exercitatione acquiritur atque totum ex sono & aurium judicio dependet itaque Surdus a natura non magis de eo conceptum formare poterit, quam nos conceptum de loquela Angelorum, siquidem loquela sine sono concipi non possit, Surdus autem de sono quem non audivit nullum habeat conceptum, articulatio enim quæ vocem constituit si non absolvit sine sono & auditu fieri non potest.

§. IV.

§. IV. Itaque non rejicere hanc rationem debuisset Laurentius; sed eam suæ recte & convenienter jungere, pro ut fecerunt ii, qui eum ætate secuti sunt, Celeberrimi Viri, Dan. Sennertus, in Inst. Thom. Bartholinus in Anatomia & alii, cum experientiæ testimonio, non verosimile modo; sed & evidens sit, neutram harum adductarum causarum sufficere solitariam, sed nunc unam, nunc alteram, nunc ambas valere & locum habere, adeo ut quando quaritur, an omnis Surdus sit Mutus? In quæstione hac, tam Prædicatum quam subiectum recte sit distingvendum, & accuratum tam Mutorum, quam Surdorum constituendum veniat discrimen. Ac Mutus a mugiendo juxta non nullos dicitur quasi mugitus, quod cum loqui non possit, vocalem tamen spiritum per nares quasi mugiens emittat; sed cum vix omnis mutus in talem mugitum vel vocem mugitui similem prorumpat, & non pauci mutorum magis muti sint quam pisces communiter in jure is dicitur mutus, qui sine voce est, item qui eloqui nihil potest, aut cui morbus vocem abstulit. Recte autem monet Deusingius, per Mutum intelligi, vel talem, qui organa nactus sit ad formandam articulatam vocem per se inepta, vel talem, qui cum organa formando sermoni idonea nactus sit, linguam tamen nullam callet, nec vocabula sensus animi conceptos exprimentia didicit. Atque hoc modo si capiatur vocabulum *mutus*, censet idem, verum omnino esse, eos qui surdi nati sunt etiam ordinare mutos esse, non æque si sensu sumatur priori. Non enim illico ubi auditus deest ineptitudinem organorum adesse ad profereendum sermonem. Potest videlicet surditas, pendere a vicio, ipsi adæquato auditus organo peculiari, & tunc non illico impotentia loquelæ adest. Ut enim in adultis hæc raro læditur auditus salva loquela, sic pariter in nativitate ipsa seu ab ortu primo potest alicui talis organorum obtingere constitutio, qua quidem aptus sit ad formandam locutionem, ineptus interim ad audiendum. Similiter Surdus in genere dicitur, qui auditu caret, etiam is qui temporario auditus impedimento laborat, quamdiu durat impedimentum,

B

tum,

tum. Est enim surditas auditus interruptio, quæ fit impedito prohibitoque appulso τῶν ἀκουστικῶν, vel labefactata illa parte cerebri, unde vis audiendi manat juxta Joh. Heurnium. Interdum in jure quoque generaliter is surdus dicitur qui omnino non audit, non qui tarde exaudit. Vocatur vero insuper & is Surdus cui aures conclusit morbus. Hos vero omnes quis dicat simul mutos, certe ut argute infert. Vir summe Rev. Dn. D. MEJER. §. 3. disp. cit. Supervacaneum fuisset, insolentis illius duorum Mutorum ex Kirchero concertationis thema, si non possent non obmutescere omnes quotquot aurium sensu vivunt destituti. Sunt numero non pauci qui obsurderunt. Tantum verò abest, hi facultate fermocinandi ut simul exciderint, ut voce fonent maxime articulata.

§. V. Nihil itaque nobis hic commercii cum Surdis, qui vel ex morbo, vel quocunque alio vitio auditum amiserunt, & vocem loquentium vel ob marmora aurium vel ob vitiatum tympanum plane percipere nequeunt. Non etiam cum surdastris qui postquam aliquandiu audiverunt satis accurate, nunc difficilius audiunt aut solum per vias inusitatas & quas bene auriti non observant, & de quibus est apud Imperatorem L. Discretis 10. c. Ubi ait Juventium Celsum testatum reliquisse, neminem tam Surdum esse, qui penitus non exaudiat, si quis supra cerebrum illius loquatur. Quod etsi Celeberrimo Historiæ Medicæ scriptori Menagio vel eo nomine suspectum merito videatur, quod nemo medicorum veterum tale quid meminerit, & idem naturæ vocis plane adversari videatur. Cum enim vox sit αἰθρῶ φερή, ut quæ ex aëre confert, facilius utique Surdus audire deberet, si quis infra cerebrum illius, quam si supra loquatur. Non placet tamen eidem ea de re prorsus dubitare, ob exempla quæ ipsemet adducit, quin potius rationes quaerit, quibus paradoxon hoc aut declarari aut illustrari queat. Ratus fieri id posse, sive quod in voce aliud præter naturam aëris spectandum sit, nempe humor ex pulmonibus aut ore aëri permixtus, qui humor cum, sit gravis, vocem alioqui

alioqui sursum evasuram, deorsum premat; sive quod difficilius aër superior a voce vincatur quam inferior, sive quod sonus per futurarum parietalium meatus, ad cerebri partem qua auditio fit, conjunctam deferatur, qui quidem per obstructum aurium meatum ad eam deferri minime poterit. Quarum rationum ultima ab ipso habetur potior & potest ea forte declarari ex Gasp. Schotto qua in schola Steganographica Class. 8. cap. 17. Annot. 2. p. 329. ait: In moribundis auris internæ meatus ac ductus, quibus sonus externus per Tympanum ad aërem usque implantatum deferri deberet, morbo vitiati sunt atque obstructi, ideoque sono transitum non concedunt; concedit tamen capitis cutis porosa, & cranium itidem porosum: unde is ad aërem implantatum & acustici nervi extremum defertur & ab anima vitaliter percipitur. Sed multo elegantius, si quid intelligo, rem totam explicavit Magnificus atque Experientissimus Vir Dn. D. JOH. GEORG. BERGERUS Archiater & Facultatis suæ Senior gravissimus hospes & Patronus omni observantiæ cultu etiam post Fata colendus, Physiologiæ Med. pag. 391. ubi tremori ab ossibus sincipitis per temporum ad labyrinthum & spiralem inprimis cochleæ laminam prolato id attribuit. Neque multum forte dissimilis est ratio, cur non nulli per os auscultent & ore hiante voces excipiant. Quanquam non ignorem esse qui statuunt, istis sonum & vocem ad interiora auris seu ad ipsum auditus organon dimanare, beneficio canaliculi cartilaginei, qui a secundo auris meatu ad os & palatum fertur, ut cujus canaliculi beneficio quoque contingat, quod utraque aure obturata, proprium sermonem exacte percipiamus, quodque si baculo dentibus apprehenso, instrumenta Musica contingamus, exquisitius eadem pulsari audiamus, item quod baculo extremo altero in terram defixo, altero vero dentibus apprehenso, noctu adventantes e longinquo advertamus accedere. Tales etenim Surdi aut surdastri, tantum abest ut simul etiam Muti sint, ut potius adeo clamosi sint, ut subinde iis quibus cum loquuntur, ob inconditum clamorem etiam graves sint.

B 2

§.VI.

§. VI. His ergo & similibus omnibus remotis, si solum hic in censum veniunt, in quibus a nativitate & prima infantia defectus auditus est deprehensus. Qui ipsi tamen itidem varii sunt. Primo enim esse quidam possunt, in quibus cerebrum insigniter & secundum principales partes mancum & laesum est. Possit enim hominem ob simplicem cerebri secundum suam substantiam depravationem Mutum & Surdum esse, ex adducta Heurnii definitione surditatis plane est evidens, & dudum bene a P. Zachia P. II. quaest. Med. Legalium observatum. Deinde possunt quidam esse, qui habeant quidem ipsum cerebrum secundum principales partes bene a natura constitutum, debitaque proportione ac perfectione dotatum, sed laesionem aliquam sortiti sint, juxta principium nervorum acusticorum, & in ipsismet nervis auditoriis, qui in cerebrum sonum deferunt. Tertio possunt alii esse qui non ex vitio cerebri aut principii nervorum acusticorum; sed horum laesione aut vitio, ab ortu suo non nihil remotius haerente non audiant. Tandem etiam esse possunt qui non audiant, ob interpositionem cujusdam tunicae crassioris ante membranam, quam tympanum vocant. Quibus accensendi sunt juxta Zachiam ii qui in ipsa infantia ex accidenti obsurdescunt, ut ex casu, ex fragore ingenti, & ex improvise percepto, ex gravi item morbo. Et sic sine dubio etiam illi, qui juxta Aristotelem surdi sunt ab ortu & Muti ob laesum commune vocis & auditus organon, nisi eos ad secundam in ordine classem referre quis velit, quanquam vix probabile videatur eos omnes in ea locum & sedem invenire posse. Nam praeterquam quod verosimile, aut potius ex paulo post dicendis, plane evidens sit, multos quidem Mutorum, imo forte frequentissimos voce destituti, ob corrupta auditus organa, adeoque ideo quod non audiant, nec idioma addiscere potuerint, non paucos tamen eorum ita Mutos esse, ut si vel maxime audirent, loqui tamen non possent. Ipse insuper Aristoteles duo surdorum constituit genera. Unum nempe per se alterum per accidens talium. Statuit enim ideo facillime

cor-

corrumpi auditum, quod vocis & auditus commune fit principium, & locutio facile depravetur, & tunc quidem per accidens depravari auditum. Cum scilicet per se depravetur, quotiescunque vitium est in ipsis auditus organis ob ejus vel intemperiem, vel vitiatam conformationem, vel continui solutionem, vel denegatum ex vitio nervi convenientem fluidi nervei, aut insiti, fluxum. Horum enim quid si accadat, per se, non per accidens, læditur auditus. Per accidens vero tunc quando ob alterius depravationem vitiat, ut si corrumpatur quia loquela corrupta est. Quo pacto alii quidem Surdi & Muti fuerint, quia Surdi, seu ob corrupta primario auditus organa alios Mutos & Surdos quia muti sunt, seu ob vitium quod proxime & primum organa vocis lædit, consequenter vero & deinde organa auditus. Et quanquam Philosophus non adferat Exemplum Surdi, qui Surdus fuerit eo quod vocem amisset, nec forte alibi tale quid annotatum facile reperire liceat, mens tamen Aristotelis manifesta est, & connexio firma. Si enim quidam Muti sunt, quia Surdi, ob læsum commune auditus sermonisque principium, idem sane etiam reciproce valebit, & evidens esse necesse est, quosdam obsurdescere, quia Sermone amiserunt, & vitio laborant oris, quo commune illud principium læditur. Agnoscit id Deusingius Diss. de Surdis ab ortu §. 32. Ubi ait. Ob hanc ergo Vasorum communicationem, inter aures ac linguam laryngemque sympathia existit, ipsique effectus partium facile invicem communicantur. Agnoscit idem & P. Zachias P. I. Quæst. Med. Cæterum, inquit, illud notum est Surdos a nativitate Mutos simul existere: ego vero Mutum a nativitate audire nunquam comperi, ita ut vice versa, qui Mutus a nativitate est, is simul & Surdus existat. Mallem tamen eundem locutum fuisse, de eo quod fit frequentius. Non enim apparet, cur id necessario & semper evenire debeat. Si enim quidam a nativitate Surdi esse possunt, qui tamen habeant aptitudinem loquendi, quidni etiam quidam ab ortu esse queant Muti, & tamen habeant vim audiendi seu auditum

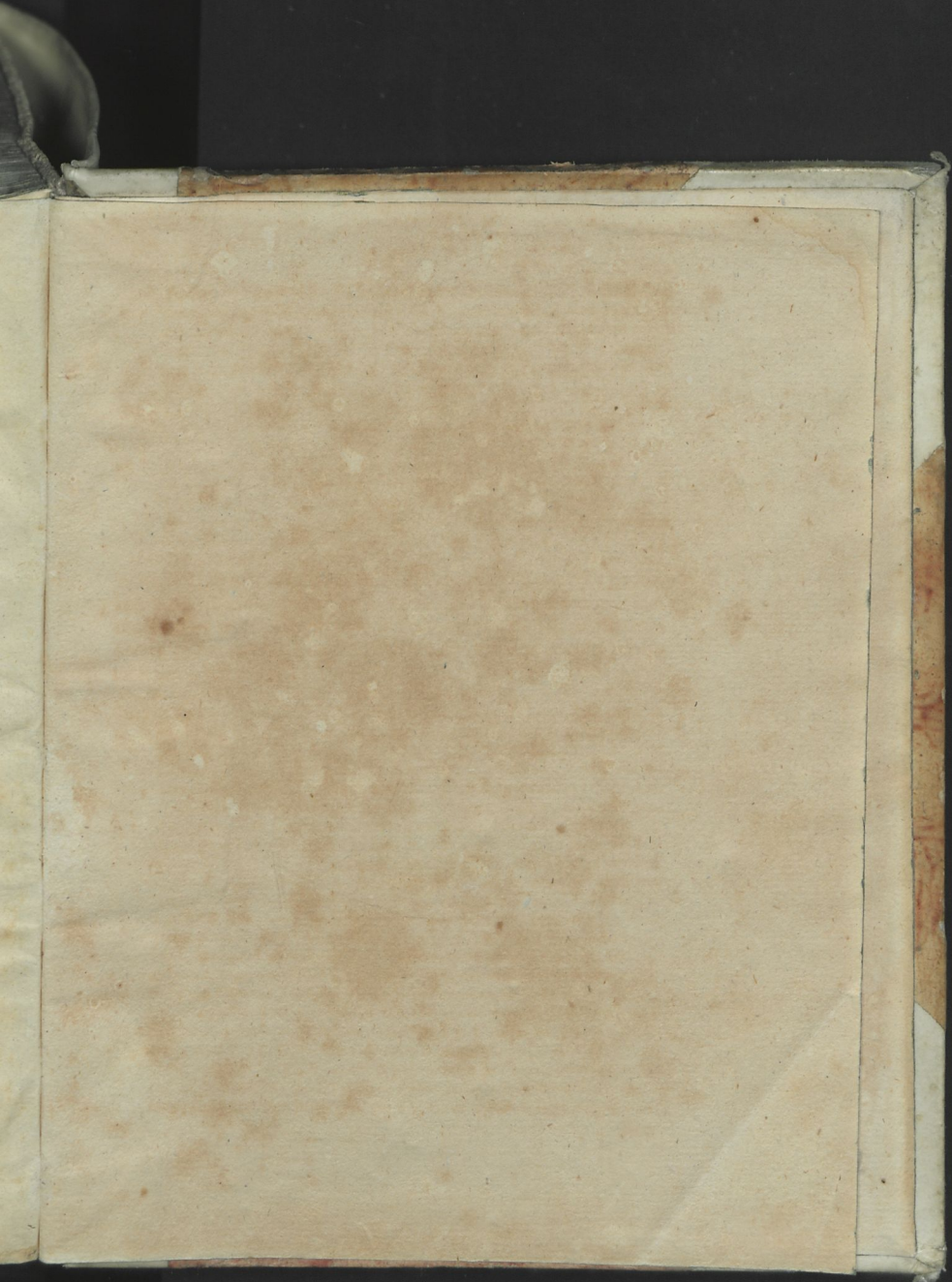
integrum. Ut sane evincere videntur exempla filii Croesi & athletæ Samii cui nomen fuit *Ἀγλῆς*, de quibus A. Gellius Lib. V. c. IX. refert, eos quamquam, ante non loquentes fuissent, repente locutos fuisse, quod utique fieri non potuisset, nisi ante vocabula audita haussissent. Valere interim Zachariæ sententiam interdum, non tantum in Mutis ab ortu, sed & in iis qui ætate procedente obmutuerunt, si non ex historia naturali, ex sacra minimum facile est comprobatur. In hac quippe de Zacharia memoratur, eum a DEO propter incredulitatem punitum fuisse amissione vocis, ipsum vero etiam obscuruisse, non male Theophylactus & alii ex eo collegerunt, quod ubi natus eidem fuisset filius, agnati eum non interrogasse dicantur, quid vellet filiolum vocari, sed eidem tantum innuisse. Similiter, cum non facile, ut monitum, qui auditum amittunt etiam vocem deperdant, & vero apud Marcum VII. referatur Christum sanasse Surdum & Mutum, & hunc simul atque solum fuisse ejus vinculum lingvæ recte fuisse locutum, necesse est eundem obscuruisse quia Mutus erat factus. Ecqui enim voces reddere potuisset, quas audiverat antea nunquam?

§. VII. Non vacat, his diutius immorari præsertim quod hujusmodi Surdi, supponantur Surdi eo quod Muti existant, disquisitione autem præcipue de eo fit: An omnis a nativitate & primis incunabulis Surdus, necessario etiam Mutus & vel *ἄφθογγος* fit, vel inconditum solum Mugitum edat, nullam autem articulatam vocem formare, nec suam enuntiationem internam, alia externa, clare & distincte significante, exprimere, eloqui & effari valeat. Patet autem facile hic juxta expositam hæcenus Surdorum varietatem diversimode esse statuendum. Nam ii qui cerebrum habent prave constitutum Muti non tantum quia voces haurire non possunt, verum etiam quia in simplicium apprehensione, compositione & divisione omnino deficiunt, & inde etiam nulla ratione an vox sit, aut quid sit, apprehendere possunt. Quod etiam suo modo valet de iis quibus initia nervorum auditui & loquæ destinatorum vitio & defectu laborant

borant, propter hunc etenim etiam isti tam ad cognoscendum quid vox sit, quam ad eam formandam sunt inepti. Similiter si mala quaedam conformatio accidat, communiter ad aures interioris structuram, ipsumque palatum attingens, surditas inducitur & simul oblaeditur locutio, ipso nimirum organo locutionis vitiato non vero simpliciter quod idioma per aures addisci non queat. At si sola structura aures interior vitiata sit, vel quinti paris ea sola propago, quæ ad aurem fertur præter naturam afficiatur, tunc laeditur quidem auditus, seu surditas oboritur, at sermo non nisi per accidens impeditur, quod nempe voces audiri percipi que cum nequeant, non addiscantur. Tales proinde surdi in quantum organa nati sunt adformandam articulatam vocem per se apta & bene disposita, muti non sunt, seu inepti ad loquelam, & respectu horum falsum omnino est illud tritum; Omnis Surdus etiam Mutus. Elinquis tamen necessario is omnis est ordinarie & nisi malo medelam adferat ars, aut institutio hominis, & audientis & loquentis. Sicque & hic arnatram perficiat, quæ sibi sola relicta efficere non potest utralis elinquis, quantumvis alioqui non male sanus, & organis optime instructus fuerit, compositos suos conceptus vel scriptura vel lingua connata, alius aperire queat. Connata enim lingua nulla est, nec literarum & syllabarum potestas aliunde cognoscitur quam ex institutione. Ex vero inquit Vallesius: *Ut natura fecit hominem prorsus inertem, ut esset ad omnes artes habilis; sic necesse est, fecerit omni sermone carentem, ut possit omnes discere.* Et paucis interjectis: *Loqui quidem naturale est hominibus, quia natura in hunc usum destinavit linguam; Hoc autem aut illo sermone uti studio ac doctrina evenit, & ipsa quidem idiomatica, usu ac tacita consensione hominum nata sunt, Cui consentit Leusdenius Phil. Ebrai Diss. XVII. §. 2. qui nulla inquit, lingua homini est naturalis, & loquela est quidem homini propria; inde tamen non sequitur, quod Hebraea vel alia certa quedam lingua sit innata.*

§. IX Dari vero artem qua a nativitate Surdi, quibus mens sana & docile ingenium constat, nec lingua est impedita

dita, nec ætas immatura, brevi temporis spatio, eo perduciqueant, ut alios etiam voce maxime submissa loquentes, aut scribentes haud difficulter intelligant, ipsique suam oratione mentem possint aperire, dubium jam amplius, existit nullum. Quamvis enim id ἀπορον videri queat, eo quod nulla appareat ratio, aut via, qua iis detur cognoscere literarum vel elementorum potestatem & tonum, fieri tamen id posse, abunde loquitur optima rerum magistra experientia, & testantur auctores atque artis hujus doctores, non pauca enumerantes talium loquentium Surdorum exempla. Ut nihil necesse sit huc trahere quod Rudolphus Agricola referat, se vidisse Surdum a primis vitæ annis, qui quæcunque scriberet aliquis intelligeret & tanquam loqui sciret omnia mentis cogitata perscribere posset, hoc enim forte quis facile admittat, posse scilicet. Surdos istos discere quomodo pingendæ & exarandæ sint literæ, at non quomodo pronuntiandæ. Primo proinde huc pertinent illi Surdi nati, quos Franciscus Valefius Philof. S. c. 13. p. 61. refert, loqui doctos fuisse ab amico suo Petro Pontio Monacho Benedictino, a quibus proxime memorandus est Nobilis Hispanus comitis stabuli castellæ frater natu minor de quo testatur Ken. Digbæus tract. de nat. corp. c. 28. p. 324 n. 8. fuisse eum ita ab ipso ortu surdum ut ne bombardam quidem auribus admotam & explosam auditu perciperet & tamen edoctum verba admodum distincte proferre, aliosque secum colloquentes tam perfecte intelligere, ut per integrum diem in crebro hominum contubernio versatus, ne verbulum quidem perire pateretur, Præceptorem ei fuisse Monachum idem memorat, sed hominem militem aut politicum, Johannem Paulum Bonettum vocatum fuisse, tradit Morhofius. Sequuntur hinc Daniel Whaley & Alexander Pophia, quos distincte loqui & animi sua sensa qua scripto qua verbis exprimere docuit celeberrimus Mathematicus Joh. Wallisius circa annum 63. Nec non Musicus ille de quo apud Helmontium Denique Hestera Koolaert & quinque reliqui quos Joh. Conradus Amman Med. D. expedite sermones cum aliis miscere edocuit.

AB: 154893

ULB Halle 3
003 313 859

81

VD17

52.

55

Q. D. B. V.
RECTORE **MAGNIFICENTISSIMO**,
SERENISSIMO PRINCPE REGIO AC DOMINO,
DN. FRIDERICO AVGVSTO,
ELECT. SAX. HEREDE,
DE

**SURDORUM
ENUNTIATIONIBUS,**

PRAESIDE
M. ERNESTO CONRADI,
HAMB.

DISSERET
THEOD. HENRICUS VETHAKE,
HAGA WESTPHALUS,
ANNO MDCCIII. d. VI. Mart.

H. L. Q. S.

WITTENBERGAE,
LITERIS CHRISTIANI GERDESII.

